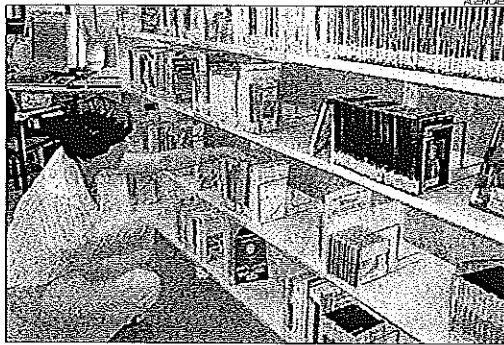

BON DIA

21/09/2011

LA SEU D'URGELL

La conferència tindrà lloc a la Biblioteca de Sant Agustí.

Primera xerrada del cicle sobre l'Alzheimer

REDACCIÓ
LA SEU D'URGELL

Coincidint amb la celebració del Dia mundial de l'Alzheimer, la Biblioteca de Sant Agustí de la Seu d'Urgell acollirà avui la primera xerrada del cicle de conferències sobre aquesta malaltia, que ha organitzat conjuntament amb l'Ajuntament, el Consorci d'Atenció a les Persones de l'Alt Urgell i la Fundació Sant Hospital.

La xerrada tindrà lloc a les

vuit del vespre sota el títol *Aspectes mèdics de la malaltia de l'Alzheimer*, i anirà a càrrec del doctor Juanjo Armendáriz, metge de la unitat sociosanitària de la Fundació Sant Hospital de la Seu d'Urgell.

L'objectiu del cicle de conferències és donar a conèixer l'Alzheimer i difondre informació per sensibilitzar la població sobre el seu impacte mèdic, social i familiar. A més, s'ha editat una petita guia sobre la malaltia. »

SEGRE (AGENDA)

24/09/2011

20.00

LA SEU D'URGELL. BIBLIOTECA SANT AGUSTÍ.

Dia Mundial de l'Alzheimer

Coincidint amb l'any internacional d'aquesta malaltia, l'ajuntament de la Seu organitza quatre conferències sobre l'Alzheimer i la projecció de

la pel·lícula *Bicicleta, cullera, poma*.
Avui tindrà lloc la primera de les xerrades, *Aspectes mèdics de la malaltia de l'Alzheimer*, a càrrec del doctor Juanjo Armendáriz.

BON DIA :

21/09/2011

ICERTÀMENS

Albert Batalla i Josep Camps són guardonats per la JCI

Ara optaran als TOYP mundials, que es coneixeran l'any vinent

REDACCIÓ
LA SEU D'URGELL

L'alcalde de la Seu d'Urgell, Albert Batalla, i l'empresari de turisme rural i alcalde de la Vansa i Fórnols, Josep Camps, han estat guardonats en els premis Joves Excel·lents de Catalunya 2011, que promou la Jove Cambra Internacional (JCI), segons van informar ahir des de l'Ajuntament de la Seu d'Urgell. Batalla ha rebut el reconeixement en la categoria d'afers polítics, legals o governamentals, mentre que Camps s'ha considerat un exemple en la categoria de lideratge moral o ambiental.

Mitjançant el programa Joves Excel·lents de Catalunya es reconeixen les persones de 18 a 40 anys que han destacat en el seu camp d'activitat. Segons va indicar la JCI, "en reconèixer la seva tasca, se'ls motiva a ells i també la resta de joves perquè busquin l'excel·lència i el servei als altres". La JCI vol contribuir així "a preparar millors líders, que crearan millors societats".

L'alcalde de la Seu d'Urgell, Albert Batalla.

A més a més, l'objectiu de l'entitat és que prevalgui el criteri d'atorgar el guardó als joves que fan una feina "difícilment reconeguda popularment, persones que dediquen la seva vida al servei dels altres i representen el progrés cultural, econòmic i personal de la nostra època".

Els guanyadors d'aquesta edició seran candidats per als TOYP mundials. La JCI procla-

marà els Joves Excel·lents del Món en una cerimònia que se celebrarà durant el 67è congrés mundial de la JCI a Taipei (Taiwan) el novembre del 2012. El programa es va instituir l'any 1938 als Estats Units i des de llavors han estat TOYP personatges com Orson Welles, Howard Hugues, Nelson Rockefeller, John F. Kennedy, Henry Kissinger, Gerald Ford i Bill Clinton, entre d'altres. »

MEDI AMBIENT GESTIÓ DE RESIDUS

Els pobles del nord de l'Alt Urgell volen portar davant del jutge els del sud per la brossa

La mancomunitat de l'Urgellet dóna una setmana a la Intermunicipal perquè pagui un deute de 284.000 euros per fer servir l'abocador || El seu nou president aposta per la futura unió de les dos entitats

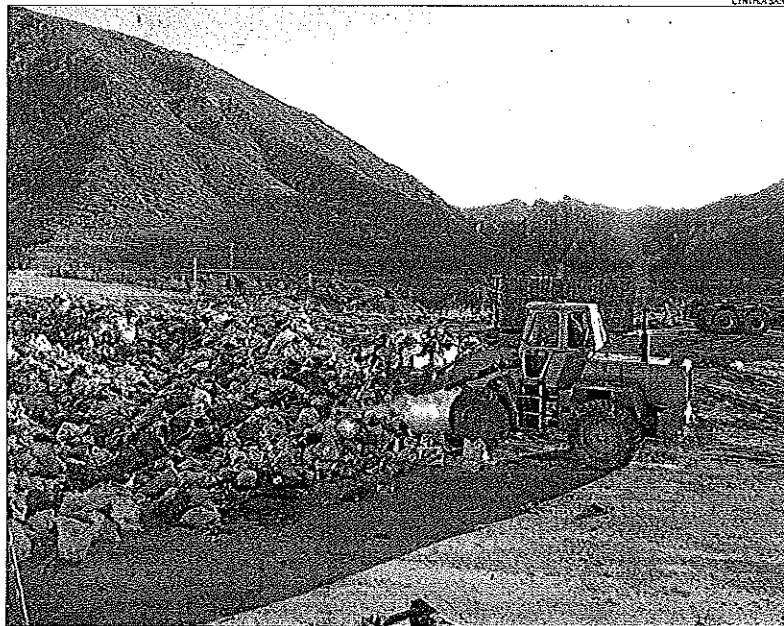
CYNTHIA SANS

LA SEU D'URGELL | La Mancomunitat d'Escombraries de l'Urgellet, que dóna servei a 16.368 veïns del centre i nord de la comarca, va acordar dilluns en una reunió extraordinària reclamar el deute de la Mancomunitat Intermunicipal (que serveix més de 5.000 veïns de vuit pobles ubicats al sud) i donar-li una setmana de termini o, en cas contrari, exigirà el pagament per la via judicial. Antoni Capdevila, alcalde de Ribera d'Urgellet i nou president de la Mancomunitat d'Escombraries des de la setmana passada, va manifestar que "la situació s'ha allargat massa" i que "resulta insostenible carregar amb un deute tan elevat en els temps que corren i que, a sobre, no és nostre". El deute s'eleva a 284.000 eu-

PAGAMENT PER AVANÇAT

Actualment, l'entitat meridional paga per avançat la taxa d'abocament malgrat el deute

ros i respon als impagaments per l'abocament dels residus del sud. Fa un any, la mancomunitat del nord va advertir la del sud que no admetria més residus si no pagava per avançat la taxa. Això va portar que la del sud diposités els seus residus durant tres mesos a la planta de transferència d'Organyà, fins que va poder retirar-los, el passat mes de febrer.

El consell de l'Alt Urgell va retirar al febrer més de 300 tones d'escombraries de la planta d'Organyà.

Fonts de l'entitat meridional van assenyalar que, actualment, l'abocament de residus al dipòsit de Benavarre es paga per avançat (47,40 euros per tona). "Mai hem dit que no pretenem pagar el deute", van afegir, si bé van rebutjar qualsevol altra consideració sobre la reclamació, a l'espera de rebre la comunicació oficial de l'últimàtum. Per la seua part, An-

toni Capdevila va destacar entre els seus objectius una vegada assumit el càrrec la fusió de les dos mancomunitats, cosa per la qual la del sud haurà de fer "un treball de pedagogia, perquè apostin dur pel reciclatge i el compostatge, igual que fem nosaltres i la resta d'Euro-pa". També preveu unificar preus i impostos i mancomunar serveis.

LES FRASES

«Resulta insostenible carregar amb un deute tan elevat amb els temps que corren, i més si no és nostre»

ANTONI CAPDEVILA
PRESIDENT MANCOMUNITAT D'URGELLET

La comarca que millor recicla i una de les que menys paguen al Govern

■ L'Alt Urgell és la comarca de Lleida que millor recicla i, per tant, una de les que menys cànon paguen a la Generalitat per tones d'escombraries dipositades a l'abocador. En concret, la taxa de reciclatge de l'Alt Urgell se situa prop del 47%, molt per sobre de la mitjana lleidatana (no arriba al 30%) i fins i tot per sobre de la catalana (prop d'un 40%).

L'any passat va assumir un import total de cànon de residus de la Generalitat de 56.432 euros, només per sota del que van pagar els Pallars i la Segarra. Els ingressos de l'Agència de Residus per aquest concepte es destinen, principalment, a inversions, si bé l'entitat va avançar al juliol que no portarà a terme nous equipaments a Lleida tret dels compromesos: l'ampliació del dipòsit de Montoliu i del de Tremp.

S'ha de recordar que el cànon ha pujat aquest any de 10 a 12 euros i que la previsió del Govern és incrementar-lo fins a arribar a la mitjana europea (de 50 a 70 euros per tona).

SEGNE

21/09/2011

SUCCESSOS RESCATS

Rescaten un parapentista ferit que va efectuar un aterratge forçós a Organyà

[ORGANYÀ] Els Bombers de la Generalitat van rescatar ahir un parapentista que va resultar ferit a Organyà. Els fets van tindre lloc poc abans de dos quarts de cinc de la tarda, quan el parapentista, de 60 anys i nacionalitat francesa, va efectuar un aterratge forçós en un descampat pròxim a la C-14. Segons van informar

els bombers, l'home va aterrar amb molta velocitat i es va fer ferides a l'esquena, de manera que va necessitar atenció mèdica.

Els salvaments efectuats pels bombers han disminuït lleugerament durant el primer semestre d'aquest 2011, amb un total de 994, davant dels 1.026 del mateix període de l'any anterior. Entre les actuacions més destacables, hi ha les d'atenció sanitària primària, amb 325 sortides, els rescats urbans (obertura de pisos o suïcidis), amb 200 sortides, o les actuacions per exams d'abelles, amb un total de 104. S'ha de recordar que, el passat mes de juliol, els bombers van efectuar un total de 25 rescats de muntanya a la província de Lleida.

LA DADA

994

SALVAMENTS EN 6 MESOS

Els bombers van efectuar un total de 994 rescats durant els sis primers mesos del 2011.

BÀSQUET Lliga FEMENINA

La base del Cadí diu adéu a la temporada

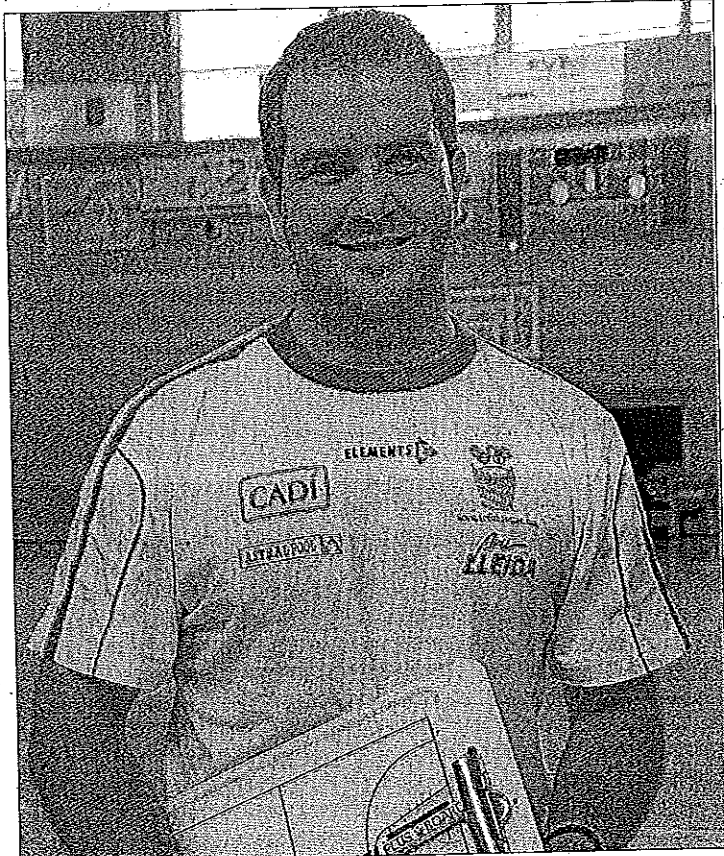
La internacional Oravcova es trenca el lligament creuat i serà operada || La jugadora eslovaca n'era una peça bàsica

X.M.R.

[LLEIDA] La base internacional eslovaca del Cadí la Seu, Andrea Oravcova, ha dit adéu a la temporada quan encara no ha començat la Lliga a l'haver-se lesionat greument. Oravcova, una de les bases joves europees amb més projecció, es va lesionar el dia 6 en el segon entrenament de la pretemporada i, tot i que al principi es va pensar que es tractava d'una lesió menor, una resonància magnètica que se li va practicar la setmana passada va confirmar que té una ruptura de lligaments creuats. El període de baixa de la jugadora serà, per tant, d'entre 6 i 8 mesos.

El tècnic del Cadí, Andreu Bou, va lamentar aquesta baixa, ja que es tracta d'una jugadora important per als esquemes de l'equip. "Estem parlant d'una jugadora que estava cridada a formar part del quintet titular i, evidentment, és una molt mala notícia", va dir Bou. El club es troba ara amb un problema afegit: no té capacitat econòmica per fitxar una substituta si abans no arriba a un acord contractual amb el representant de la jugadora eslovaca.

Andrea Oravcova, que al desembre complirà 24 anys i que

Andreu Bou, tècnic del Cadí la Seu.

fa 1,75 metres d'alçada, va ser medalla de bronze amb Eslovàquia a l'Europeu sub-20 i va debutar amb la selecció absoluta el 2007.

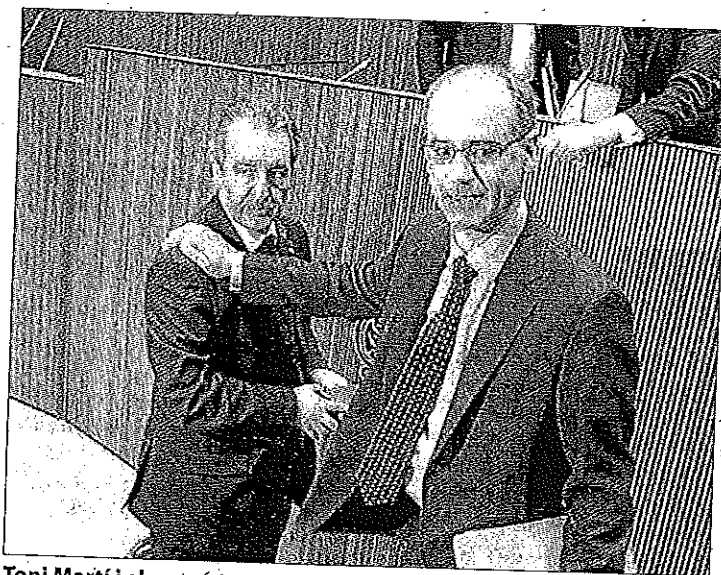
D'altra banda, Nerea Méndez, amb una ruptura fibril·lar que es va fer la setmana passada, estarà dos setmanes i mitja més de baixa.

Andorra crearà un IRPF i un IVA i rebaixarà sous públics

El deute, de 825 milions, és tres vegades superior als ingressos
|| Farà un heliport per enllaçar amb Barcelona i Tolosa

AGÈNCIES

[ANDORRA L'AVELLA] El cap del Govern d'Andorra, Toni Martí, va anunciar ahir un paquet de mesures destinades a afrontar la crisi, que començaran per la creació d'un IRPF sobre les rendes més altes, la introducció de l'impost sobre el valor afegit (IVA) i un impost de societats. Martí va defensar la necessitat d'un "autèntic canvi de model, una reforma profunda del sistema acompanyada de mesures de contenció i estalvi que són del tot imprescindibles tenint en compte la situació de les finances públiques". Martí també va parlar de revisar el règim de residències passives "per atreure al país persones d'elevat poder adquisitiu que aportin valor afegit" i va anunciar retallades salarials a una

Toni Martí i el seu antecessor, Jaume Bartumeu, en imatge d'arxiu.

DOBLE IMPOSICIÓ

Martí espera pactar amb Espanya un conveni per evitar la doble imposició als treballadors

part del funcionariat. A més, el cap de l'Executiu andorrà va anunciar la construcció d'un heliport per connectar amb els aeroports de Barcelona i Tolosa.

L'objectiu, segons va assenyalar, és "adoptar les mesures necessàries, per més complicades i dures que siguin", per reconduir la situació actual del país, que acumula un deute de 825 milions d'euros, xifra que suposa tres vegades els ingressos que obté.

Pel que fa a la rebaixa salarial a alguns funcionaris, que podria afectar un de cada cinc treballadors del sector públic, comportarà que els que cobren

més de 3.000 euros veuran reduït el sou en un percentatge d'entre un 5 i un 10; els que cobren de 2.000 a 3.000 euros tindran el sou congelat i els que en perceben menys de 2.000 tindran un increment d'un 2%. Pel que fa als impostos, el cap de Govern va indicar que el de societats i d'activitats econòmiques entraran en vigor l'1 de

gener i que l'IVA s'aplicarà a principis del 2013. Martí va assenyalar que espera tancar el conveni per evitar la doble imposició amb França durant el primer semestre de 2012 i, "si és possible, també amb Espanya". Així mateix, preveu doblar la partida destinada a turisme l'any que ve, que passarà de 8,5 a 14 milions d'euros.

LES CLAUS

Impostos. L'Executiu d'Andorra preveu crear durant aquesta legislatura un impost sobre els salaris i rendes més elevats, un impost sobre el valor afegit (IVA) i un impost de societats i activitats econòmiques.

Residència. També es revisarà el règim de residències passives amb l'objectiu d'atreure a Andorra persones amb un elevat poder adquisitiu.

Salaris. El cap del Govern andorrà va anunciar retallades salarials a una part dels funcionaris.

Infraestructures. Va anunciar, per sorpresa, la construcció d'un heliport nacional que connecti amb els aeroports de Barcelona i de Tolosa, però no es va referir al de Lleida.

PANORAMA

www.segre.com/panorama

Milers de persones protesten a
Madrid per les retallades educatives

Imputen el sindicat USCA per
planejar el caos aeri del desembre

p.19

p.20

POLÍTICA CRISI

El Govern preveu més retallades per a l'any que ve al créixer el dèficit del 2010 fins al 4,2%

Mas-Colell assegura que l'endeutament assolit amb el tripartit era "insostenible" || L'auditoria dels comptes de la Generalitat recomana racionalitzar les subvencions del departament d'Agricultura

AGÈNCIES

[BARCELONA] El conseller d'Economia de la Generalitat, Andreu Mas-Colell, va avançar ahir que els pressupostos catalans del 2012 hauran de continuar inclouent retallades per reduir el dèficit i que el Govern farà una nova emissió de bons a la tardor.

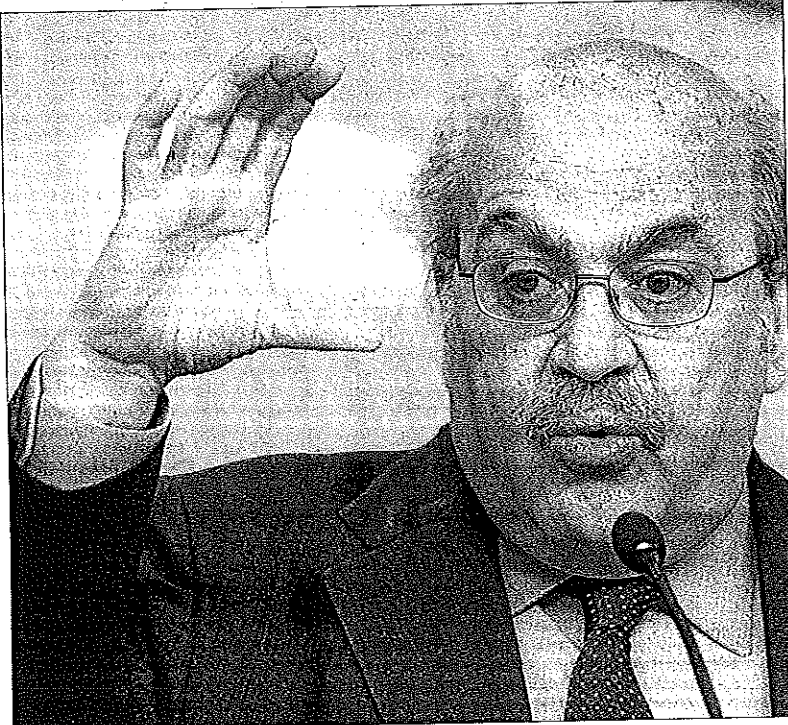
Mas-Colell també va presentar l'auditoria encarregada a Deloitte sobre l'estat de les finances de la Generalitat a 31 de desembre del 2010, i va exposar que el 2012 el Govern haurà de pagar 766 milions més per interessos, cosa que significa que s'hauran doblat els pagaments per aquest concepte en dos anys. Amb tot, va assegurar que la Generalitat no preveu augmentar impostos.

Segons va detallar, l'informe eleva el dèficit a finals del 2010 a 8.352 milions d'euros, el 4,2% del PIB, segons dades actualitzades de la Intervenció General de l'Estat, davant del 3,8% del PIB calculat inicialment per l'Executiu, i un 1,8% més del que va preveure el tripartit.

Les quatre dècimes d'increment responen a la inclusió de partides com les aportacions de la Generalitat a l'Institut Català de Finances i la venda d'estacions d'esquí, així com fons per a la L9 del Metro de Barcelona.

L'auditoria, a més, imputa al tripartit "una despesa molt superior als ingressos, especialment en sanitat i infraestructures; un volum important de despeses pendents d'aplicar el pressupost; un ritme d'endeutament insostenible, i una quantitat elevada de compromisos de pagament a termini molt llarg", de manera que es va arribar a un escenari en què "un de cada tres euros gastats el 2010 no tenia cobertura d'impostos".

Deloitte també recomana al Govern "racionalitzar" les subvencions i afirma que un dels departaments en què es pot estalviar és la conselleria d'Agricultura.

El conseller d'Economia, Andreu Mas-Colell, explicant ahir els detalls de l'auditoria.

FMI i BCE demanen més ajustos a l'economia espanyola

■ El Fons Monetari Internacional (FMI) va constatar ahir que tot fa pensar que Espanya complirà el seu objectiu de reducció de dèficit el 2011, però va assegurar que l'economia espanyola necessitarà "més mesures" a mitjà termini per seguir en la mateixa línia de contenció del deute.

Segons l'FMI, el dèficit fiscal espanyol per al 2011 serà del 6,1% del PIB, i de 5,2% per al 2012, una i cinc dècimes menys, respectivament, que en les estimacions del juny. A més, l'or-

ganisme va assenyalar que Espanya mantindrà el seu creixement el 2011 en el 0,8% —encara per sota de la mitjana europea malgrat l'alentiment general a la zona euro—, però va rebaixar les seues perspectives

MENOR CREIXEMENT

Segons l'FMI, l'economia espanyola creixerà un 1,1% el 2012, davant de l'1,6% estimat

per al 2012 i les va portar de l'1,6 a l'1,1%.

Per la seua part, el president del BCE, Jean-Claude Trichet, va considerar que Espanya ha d'implementar noves mesures estructurals per aconseguir un creixement "tan alt com sigui possible" i reduir així el cost que els mercats de deute li exigeixen per finançar-se. D'altra banda, el Tresor va adjudicar 4.457 milions d'euros en lletres a 12 i a 18 mesos, però va haver de pagar més interessos que en la licitació anterior.

APUNTS

POLÈMICA

S&P rebaixa nota del deute italià

■ Itàlia va tornar a veure ahir qüestionada la seua solvència financera per la decisió de l'agència de mesurament de riscos nord-americana Standard & Poor's (S&P) de rebaixar la qualificació del deute sobirà del país de A+ a A amb perspectiva negativa. La decisió va ser molt criticada pel Govern de Silvio Berlusconi, que va acusar S&P d'emetre judicis polítics, ja que l'agència va justificar la seua decisió per la debilitat "econòmica i política" del país transalpí.

GRÈCIA

Fitch dóna per feta la fallida d'Atenes

■ L'agència de qualificació creditícia nord-americana Fitch va donar ahir per feta la suspensió de pagaments de Grècia, però no la seua sortida de l'euro, que establiria un precedent perillós entre els països que comparteixen la moneda única. Per la seua part, els tècnics de la Comissió Europea, l'FMI i el BCE van anunciar que tornaran la setmana que ve a Atenes per reprendre la revisió del programa d'ajustos acordat amb el Govern grec a canvi del rescat.

MERCATS

L'íbx s'anota una pujada de l'1,7%

■ L'íbx va pujar ahir un 1,7%, cosa que li va permetre recuperar els 8.300 punts davant dels progressius avanços per desbloquejar les ajudes a Grècia. La prima de risc va tancar en els 360 punts bàsics.

CLÍNICA

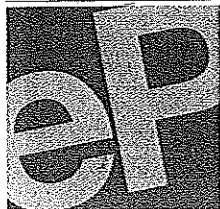
- Odontologia general
- Implantes de carga inmediata y prótesis, todo el mismo día
- Implantes cigomáticos

- Cirugía guiada por ordenador
- Anestesia por sedación
- Colaboramos con mutuas

- Prótesis dentales
- Ortodoncia
- Estética

Más corradetti. Ahora en Fraga!

www.clinicadents.com • Avda. Aragón, 15 • Fraga • 974 56 31 31

TEMA DEL DIA

Epidèmia del segle XXI Pàgines 2 a 4

PROGRESSIÓ D'UNA MALALTIA INCAPACITANT

La xifra de malalts d'Alzheimer creixerà un 50% en 20 anys

L'edat mitjana de detecció del mal se situa en 73 anys, 10 menys que el 2000

Els neuròlegs alerten de la necessitat de crear xarxes d'assistència als afectats

ANGELS GALLARDO
BARCELONA

La demència d'Alzheimer, la lenta destrucció neurològica que suprimeix completament l'identitat i les habilitats dels malalts, avança en proporcions superiors a la de les malalties del cor, primera causa de mort actualment al món desenvolupat. Els 40 milions de malalts d'Alzheimer diagnosticats avui en dia al món hauran augmentat en un 50% el 2030, i ja seran més de 60 milions, informa l'Associació Mundial d'Alzheimer. Espanya passarà dels 900.000 afectats actuals a 1,5 milions, calcula la Societat Espanyola de Neurologia.

Aquests increments inclouen de forma incipient els països en desenvolupament, nodrits de població jove, per als quals l'Alzheimer era un mal desconegut fins fa pocs anys. A mesura que el seu desenvolupament afavoreixi la longevitat creixerà la demència, calculen els epidemiòlegs, que preveuen que el 2050 hi haurà al món més de 80 milions de persones afectades pel mal d'Alzheimer, del qual avui es commemora el dia mundial. «No hi haurà diferències entre països nòrdics i del sud. La xifra de malalts prevista és brutal: 14 milions a Europa el 2030 - i implicarà enormes costos socials i sanitaris », afirma la neuròloga Mercè Boada, responsable de

avanços

FÀRMACS EN INVESTIGACIÓ

ASSAJOS EN MARXA

La demència d'Alzheimer s'atribueix a l'acumulació al cervell d'una proteïna, anomenada beta-amiloide, que s'adhereix a les neurones fins que suprimeix irreversiblement les seves funcions. Diverses investigacions en diferent fase d'evolució busquen anul·lar o revertir la funció d'aquesta proteïna, que, se sap, comença a emmagatzemar-se al cervell molts anys abans que el malalt en percebi les conseqüències.

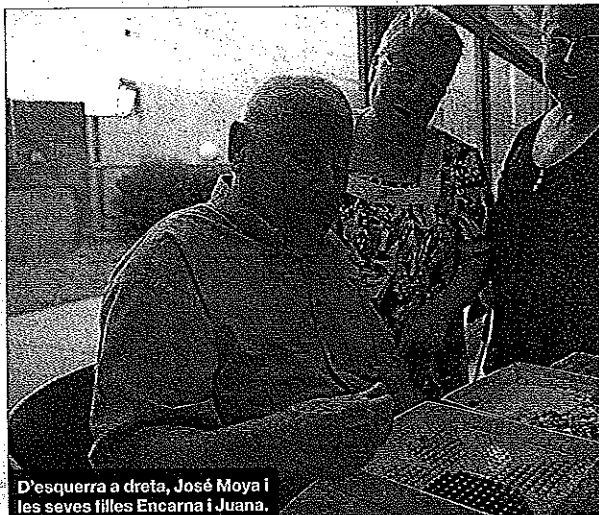
VACUNES I ANTICOSSOS

Diversos hospitals catalans, Sant Pau, Vall d'Hebron i Clínic entre ells, assagen una possible vacuna contra l'Alzheimer que tracta d'inutilitzar la proteïna beta-amiloide. En la investigació, amb pacients voluntaris, es preveu inocular als malalts traces de la proteïna, amb l'objectiu que el seu organisme creï anticossos que arribin fins al cervell.

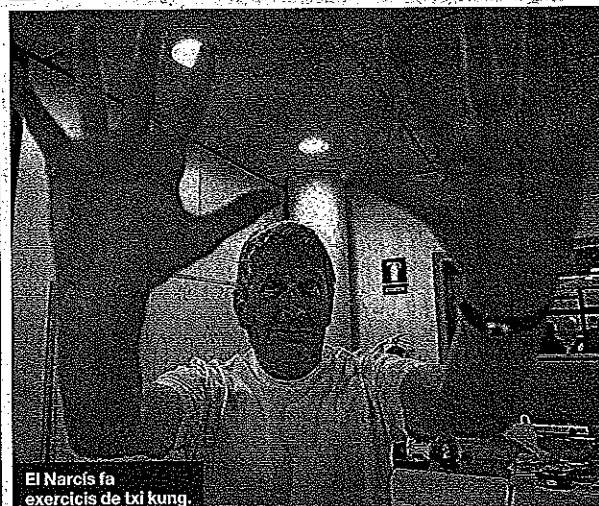
l'atenció de l'Alzheimer a l'Hospital Vall d'Hebron, de Barcelona. Els hospitals, les residències i la casa familiar no seran espais adequats per absorbir aquesta demanda, afegeix Boada, que alerta de la necessitat d'innovar i crear serveis adaptats per a la demència. «A la Gran Bretanya i França ja existeixen xarxes de pisos públics tutelats; en els quals els malalts reben alimentació i vigilància però tenen una certa autonomia - explica -. Això no existeix a Espanya, llevat d'una experiència a Salamanca».

EL VALOR DE LA MEMÒRIA / L'edat mitjana en què aquesta demència es detecta a Catalunya actualment se situa en els 73 anys, 10 menys que el 2000. En això ha influït l'actitud dels ciutadans, que consulten molt abans amb el metge les fallades de memòria que consideren preocupants, i també l'atenció més gran que li presten els facultatius, reconeixen els especialistes. «La gent ha pres consciència del valor de la memòria, de la seva importància com a element de salut», diu Boada, que considera molt valuosa aquesta actitud. «Qui percebi que la seva memòria ja no és tan brillant com abans, qui no aconsegueixi aprendre el que es repeteix una vegada i una altra i no reté el que ja ha après, ha de parlar-ho amb el seu metge», in-

vides amb Alzheimer

D'esquerra a dreta, José Moya i les seves filles Encarna i Juana.

El Narcís fa exercicis de tai kung.

dica. Traduït a la vida quotidiana, aquestes fallades poden consistir a preguntar vuit vegades la mateixa cosa o a oblidar com s'arriba al supermercat que s'ha freqüentat sempre, sense poder recuperar aquestes dades malgrat que es rebin pistes orientatives. «Aquestes tres detalls

són senyals d'alerta», diuen els neuròlegs, que hi afegeixen la dificultat de prendre decisions en assumptes quotidians.

Diagnosticar de forma incipient una demència per a la qual no hi ha tractament curatiu pot resultar una notícia que deprimeixi com-

quins detalls tenen importància

A mesura que els ciutadans assumeixen que han d'estar atents davant de determinats oblit, va augmentant la confusió sobre quins canvis de comportament han de ser motiu de consulta mèdica i quins obeeixen als mals-habits propis de la vida quotidiana. Algunes dades poden ajudar.

Distingir el mal del dol després d'una mort

No gravar un missatge perquè es pateix una sordesa no diagnosticada, oblidar on s'ha deixat la bossa a l'entrar a casa o estar desorientat en un moment de gran estrès a causa de la mort d'un familiar no són detalls que indueixin una demèn-

cia. El mal d'Alzheimer destrueix l'anomenada memòria hipocàmica, la que permet retenir, fixar una dada i evocar-la més tard, passat un cert temps. L'oblit de qui no pateix Alzheimer es pot recompondre associant idees pròximes al detall oblidat, o al ser ajudat amb pistes relacionades. La demència impedeix prendre decisions senzilles que s'adoptaven de forma quotidiana: què fer per dinar un dia qualsevol o com ordenar una maleta, per exemple.

Diagnòstic factible als hospitals

Una exhaustiva exploració clínica, directa del metge, que abordi de forma minuciosa els detalls quotidians del malalt; una exploració neuropsicològica i dues proves de neuroimatge són suficients per diagnosticar amb fiabilitat una de-

mència d'Alzheimer. Aquests recursos estan a l'abast de la majoria dels hospitals catalans, asseguren els neuròlegs. La tomografia per emissió de positrons (PET), una prova costosa i ara difícil de programar (a conseqüència de les retallades), determina finalment l'extensió de les plaques de proteïna beta-amiloide que acumula el cervell del pacient de qui se sospita que pateix la demència. La presència de la proteïna es detecta amb una prova PET de forma incipient.

DOS PUNTS D'INFLEXIÓ

RONALD REAGAN El carisma del president

Que Reagan fes públic que patia Alzheimer el 1994 va ser un pas endavant: va ajudar a treure l'estigma a la malaltia.

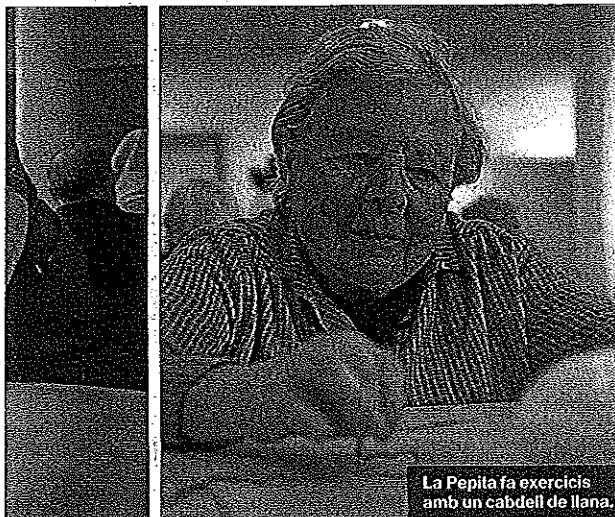

PASQUAL MARAGALL El coratge del president

Maragall és a Catalunya el que Reagan als EUA: una cara popular que lluita per l'acceptació social dels malalts.

FOTOS: CARLOS MONTANÉS

La Pepita fa exercicis amb un cabdell de llana.

Mercè Mola i la seva filla, Marta Rosell.

pletament l'afectat, o bé ser un motiu per reorientar la vida, opinen els neuròlegs. «També es pot participar en investigacions amb nous tractaments», suggereixen. El fet és que des del 1993, any en què es va comercialitzar el primer dels quatre fàrmacs que alenteixen la degeneració

del l'Alzheimer, no hi ha hagut novetats terapèutiques capaces d'acotar aquesta demència. =

El Periódico

Vegeu videocomentari d'Àngels Galfardo a <http://epreader.elperiodico.cat>

L'EXPERIÈNCIA DELS FAMILIARS

«¿Qui és aquell?»

Parents de malalts d'Alzheimer d'un centre de Mataró descriuen com conviure amb la memòria minvant dels afectats

TONI SUST
MATARÓ

Al centre de dia de l'Associació Familiars Alzheimer Maresme (AFAM), a Mataró, una de les seves filles pregunta a José Moya quants anys té. L'home demana temps: «Deixa que ho pensi... 47 anys». En té 87 i en fa cinc que li va ser diagnosticada la malaltia d'Alzheimer. Les seves filles, Juana i Encarna Moya, ho recorden: «Tenia marrojos, es desmaiava. Feta coses que no eren normals», diu la Juana, que porta la veu cantant:

Moya va començar a perdre les claus i les ulleres. Quan se li va explicar què passava no se li va enfonsar el món: «Va reaccionar molt bé», diu la Juana. Va començar a assistir a centres especialitzats, primer a l'Hospital Sant Jaume de la capital del Maresme, i des del gener del 2010, quan va obrir les portes, al centre de dia de l'AFAM. La seva llavors esposa, amb qui s'havia casat en segones núpcies, ara ja morta, no ho va acceptar: «Deia que el volíem tancar». Ell baixa a l'hort del centre i aïreja la seva denúncia: «Les noles s'enduen els tomàquets». Sembla que ell té l'hàbit d'extraviar-ne algun.

Els Moya ho tenen relativament bé en comparació amb altres casos: viuen en tres pisos al mateix bloc, i un gendre porta i recull el Juan, que està al centre de dia des de les nou del matí fins a les set del vespre. A diferència d'altres casos, la Juana i l'Encarna no han inhabilitat el seu pare ni han fet que els firmés poders perquè les decisions quedin en mans de la família, encara que creuen que s'ha de fer. Amb

la pensió del pare i el que rep per la llei de dependència, la família assumeix el cost del centre de dia. Les filles hi han d'afegir alguna cosa. Els preocupa més una altra cosa, com apunta l'Encarna: «Tinc por que em passi el mateix». Inquietes, miren la família paterna. «De set germans, els ha passat a quatre», diu la Juana. «Tenim tots els números», afegeix la seva germana.

Marta Rosell va patir una depressió el 2007. Un any abans, li havien diagnosticat l'Alzheimer a la seva mare, Mercè Mola, que avui té 78 anys. A l'any següent, li van detectar càncer al seu pare, que va morir poc

demà no sabia explicar què li havia passat. Ara, la Mercè té l'ajuda d'una noia a la nit, a part de les dues filles i del centre de dia, al qual, com Moya, hi va fel·lic.

«Pobre Maragall»

No era conscient del que li passa, fins al punt que un dia va dir, compassiva: «Pobre Pasqual Maragall, ¡que tingui Alzheimer!». La Marta i la seva germana sí que van obtenir poders per no deixar en mans de la seva mare les decisions de pes. La Mercè sol dir que el que ella té són problemes de memòria, però que va «al col·le». I que allà s'ho passa molt bé.

També ho passa bé Piedra Alba Domínguez, de 79 anys, segons les seves filles, Maria i Manuela, que diuen que primer no hi volia anar, que tenia por. El 2005, la mare va començar a actuar de forma estranya. El diagnòstic va trigar un parell d'anys a arribar. Va ser dur, expliquen, presenciar com la dona no s'adonava de la mort d'una de les seves filles: «Ella pintava dibuixos al menjador mentre la meua germana agonitzava a l'habitació», rememora la Maria.

La directora del centre, Inma Fernández, presidenta de la Federació Catalana d'Associacions de Familiars d'Alzheimer de Catalunya, assegura que els casos del José, la Mercè i la Piedra Alba responen a la mitjana dels afectats per Alzheimer. Encara no són gaire greus. I tots ells tenen el seu propi diagnòstic: sovint un malalt se'n mira un altre de reüll i comenta fluixet: «Aquest està fatal!». =

EL CONSELL

«No perdin la seva vida personal, no s'aïllin dels amics», recomana als familiars la filla d'una dona que pateix el mal

després. La seva experiència el porta a aconsellar a qui es trobi en la seva situació: «Que no perdi la seva vida personal, que no s'aïlli dels amics». La Marta sap prou bé de què parla: també el seu sogre pateix Alzheimer. La seva mare va començar a donar signes d'anormalitat fa més d'un lustre. En un dinar familiar, assenyalava el gendre: «¿Qui és aquest?».

La Marta i la seva germana van intentar preservar l'autonomia de la seva mare. Deixaven que dormís sola fins que va caure i es va obrir una cèl·lula, va deixar bassals de sang per tota la casa, se'n va anar a dormir i l'en-

La pèrdua d'habilitats és la clau

Es poden patir grans oblitls sense ser un malalt d'Alzheimer. Més que una falta de memòria esporàdica, el que defineix aquesta demència és la pèrdua d'habilitats i coneixements adquirits. Oblidar el llenguatge, deixar de saber caminar, menjar, ves-

tir-se o rentar-se i comportar-se de forma irreconeixible a casa i a la feina són detalls definitoris, expliquen els neuròlegs. També ho són perdre la capacitat de tenir iniciativa; deixar d'estar motivat pel que sempre va despertar interès, encara que sigui veure la televisió; tenir dificultat per fer anar els diners; desconèixer el dia de la setmana en què es viu; canviar bruscament d'humor i tornar-se agressiu o perdre's davant de casa, són també signes determinants.

No se'n coneix la causa ni com evitar-la

Practicar el sudoku o jugar hàbilment a escacs no garanteix que no es patirà demència d'Alzheimer, asseguren els especialistes. Viure en aïllament afectiu, en ambients depressius i sense cap estímul social tampoc són condicions que in-

evitablement condueixin a la degeneració neurològica, tot i que alguns estudis han indicat que aquestes circumstàncies agreugen els símptomes de la demència una vegada s'ha manifestat. La causa de l'Alzheimer és desconeguda i no existeixen mètodes acreditats que puguin evitar el seu inici i desenvolupament. L'alimentació i l'estil de vida que afavoreixen les funcions cerebrals són, en qualsevol cas, protectors de les neurones, diuen els metges.

La malaltia destrueix les famílies

Les gairebé 200.000 famílies espanyoles que, es calcula, conviuen a casa amb un malalt d'Alzheimer experimenten un deteriorament progressiu que arriba a afectar l'economia, la vida afectiva i la salut de tots els seus membres.

Epidèmia del segle XXI ▶ La divulgació

Pàgines 2 a 4 <<<

Un dels principals reptes a què s'enfronta la investigació en Alzheimer és aconseguir que la malaltia sigui diagnosticada com més aviat millor.

Els nostres metges ja són capaçs de detectar, molt al principi, la primera simptomatologia de la malaltia. Però moltes persones amb Alzheimer o altres demències triguen molt a ser diagnosticades, temps durant el qual la malaltia progressa. Encara està massa estesa la consideració que *perdre facultats* és una cosa pròpia de la vellesa i consubstancial a l'edat, quan la realitat és tot al contrari.

El diagnòstic de la malaltia d'Alzheimer es basa en la presència de símptomes clínics manifestos. Encara no s'han introduït de forma rutinària marcadors de diagnòstic precoç estandarditzats, però els avanços són ràpids en aquest terreny. El principal problema és que encara

Anàlisi

Jordi Camí

DIRECTOR DE LA FUNDACIÓ PASQUAL MARAGALL

El repte del diagnòstic precoç de l'Alzheimer

Aconseguir avanços no només aportaria beneficis als pacients i als seus cuidadors, sinó que reduiria costos

no es disposa d'un tractament verdaderament efectiu que freni la progressió de la malaltia. En aquest context, és lògic preguntar-se quins són els beneficis de millorar el diagnòstic precoç.

Fa uns dies es va publicar el *World Alzheimer Report 2011*, un informe monogràfic sobre la malaltia d'Alzheimer que anualment publica Alzheimer's Disease International, federació internacional d'associacions relaciona-

des amb la malaltia. En aquesta tercera edició, el tema central són els beneficis del diagnòstic precoç en les fases inicials de la malaltia.

Encara que no es disposa de dades quantitatives, estudis qualitatius revelen que el diagnòstic precoç és beneficiós per als malalts, els cuidadors i la societat en general. Tal com fonamenta el referit informe anual, com més aviat es diagnostiqui, més possibilitats hi haurà d'endarrerir l'evolució de la malaltia i la persona afectada i el seu entorn podran preparar-se més adequadament per suportar i les etapes posteriors de la malaltia. En les circumstàncies actuals, el més important del diagnòstic precoç és la maximització de l'autonomia del pacient en la presa de decisions, ja que la persona afectada decideix sobre el seu present i disposa de temps i capacitats cognitives per organitzar el seu propi futur. Aquest fet no és una cosa

banal. Parlem d'aspectes legals, financers, mèdics, laborals, familiars i del dia a dia, com la medicació o la conducció. Fer front a aquests assumptes amb la deguda reflexió i planificació redueix tensió i ansietat, cosa que comporta un nivell de benestar psicològic més elevat i una qualitat de vida millor.

Però aconseguir avanços en el diagnòstic precoç no només aportaria beneficis als pacients i als seus cuidadors, sinó que també suposaria una reducció en els costos que afronten els sistemes sanitaris i socials. Si augmenten les capacitats de diagnòstic, disminuiran els efectes negatius de la demanda actual sobre el sistema. Una cosa gens trivial en temps d'ajustos del sistema sanitari i de precari desenvolupament de les ajudes a la dependència. Encara que el primer és minimitzar les conseqüències, tant ètiques com per a les famílies i els cuidadors, que comporta l'infradiagnòstic. =

La 2 i BTV emeten avui la cinta sobre la malaltia de Maragall

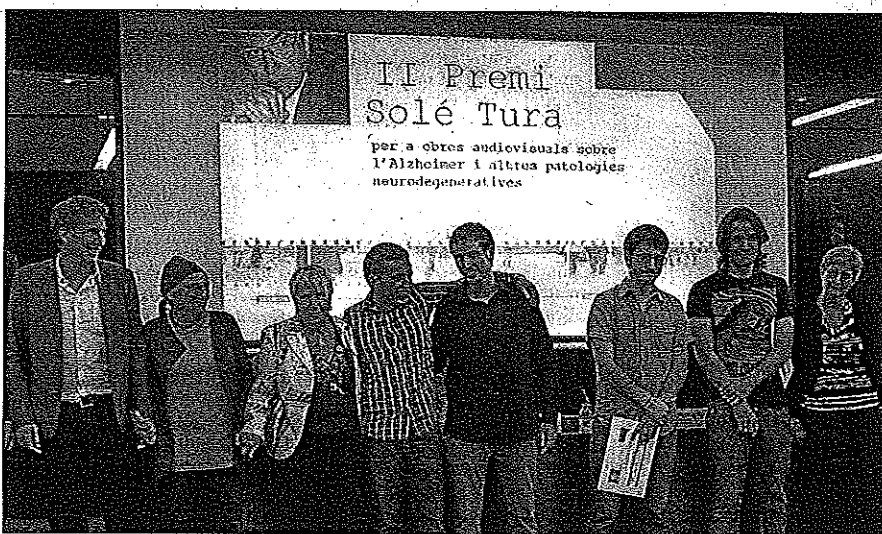
● La municipal emet 'Bicicleta, cullera, poma' a les 15.00, i l'estatal, a les 22.00

● El 33 també parla del Dia de l'Alzheimer avui en un especial de 'Quèquicom' (21.50)

MANUEL DE LUNA
BARCELONA

Les televisions públiques, en coherència amb la seva funció social, no s'han oblidat que avui se celebra el Dia de l'Alzheimer. Això ha provocat una curiosa coincidència a Barcelona: el canal municipal BTV (15.00 hores) i l'estatal La 2 (22.00) emeten avui el mateix documental, *Bicicleta, cullera, poma*, producció guardonada amb un Premi Goya i que se centra en l'experiència de Pasqual Maragall, a qui es va diagnosticar la malaltia d'Alzheimer el 2007. Això sí, BTV emet l'obra en català original, i La 2, en castellà.

Dirigit pel periodista Carles Bosch (nominat a l'Oscar per *Baleares*), el documental ha seguit durant dos anys l'expresident de la Generalitat i la seva família en el seu dia a dia, marcat per la lluita contra la malaltia. Així, el treball mostra les visites al neuròleg, juntament amb escenes familiars íntimes, el seu viatge a la seu del Partit Demòcrata a Nova York per celebrar la victòria electoral de Barack Obama, les reunions amb el Patronat de la Fundació Pasqual Maragall per a la recerca científica sobre l'Alzheimer...

JULIO CARBÓ

PREMI SOLÉ TURA A UN CURT SOBRE LA TENSIÓ FAMILIAR

Barcelona ● El curtmetratge de ficció *La casa de campo*, del director i guionista colomblà Joan Miguel Gómez Endara (segon

per la dreta), es va emportar ahir la segona edició del premi Solé Tura d'obres audiovisuals sobre l'Alzheimer. El jurat, presidit

pel documentalista Albert Solé (esquerra), va valorar com mostra les tensions familiars que genera la malaltia.

'Bicicleta...', també a les TV locals

▶▶ La Xarxa de TV Locals ofereix diversos especials sobre l'Alzheimer entre els quals destaca *Batega*, espai que avui emet una entrevista amb Mercè Boada, de l'Institut de Recerca sobre l'Alzheimer, i un reportatge sobre l'Associació de Familiars d'Alzheimer de Barcelona.

▶▶ A més, dissabte que ve el programa cinematogràfic de la Xarxa, *L'altra pantalla*, també emetrà el documental *Bicicleta, cullera, poma*. La novetat consisteix en el fet que, en la presentació d'aquesta pel·lícula, hi participarà el productor de l'obra, Toni Marín.

A més del documental *Bicicleta, cullera, poma*, La 2 ofereix avui diversos programes dedicats a l'Alzheimer. Així, l'espai *Para todos* La 2 (13.00 hores), que presenten Juanjo Pardo i Marta Cáceres, explica aquesta malaltia amb l'ajuda d'un metge especialista de l'Hospital Clínic de Barcelona, José Luis Molinonuevo. També hi ha aquesta nit un tractament destacat sobre el tema a *La 2 Noticias*, amb Mara Torres (23.45 ho-

res). I, a continuació d'aquest informatiu, *Redes* recupera un programa especial, titulat *El azote del Alzheimer* (0.15 hores), en què Eduard Punset torna a entrevistar el neuròleg José Luis Molinonuevo, que explica de quina manera les noves i més avançades tècniques permeten detectar la malaltia abans que el pacient entri en la fase de demència.

NOVA TEMPORADA // Per la seva part, el programa de divulgació científica de la televisió autonòmica catalana, *Quèquicom* (El 33, 21.50), inicia avui la seva temporada amb un especial sobre l'Alzheimer que té com a protagonista el mateix Maragall: l'expresident exercí de reporter en una visita als laboratoris de recerca de la Unitat de Memòria de l'Hospital de Sant Pau, on ell rep tractament. En la seva visita, Maragall entrevista la doctora Teresa Gómez Isla, que li explica que, encara que el seu equip ja està realitzant proves en ratolins de noves molècules que podrien modificar el curs de la malaltia, encara s'està lluny de trobar una cura a l'Alzheimer.

Per acabar, *Quèquicom* mostra el treball de Luis Dueñas, enginyer i empresari, recentment diagnosticat, que és voluntari en un estudi per provar un nou medicament que s'elabora al Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona. Aquest tractament es basa en la immunoteràpia. Segons el doctor Jordi Peña Casanova, es busca que el sistema immunitari fabriqui anticossos contra un dels tòxics implicats en la destrucció de neurones que comporta l'Alzheimer.

Juntament amb els especials d'avui, TVE oferirà altres programes dedicats a la malaltia al llarg d'aquesta setmana. Entre ells destaquen, dissabte que ve, *Informe semanal* a TVE-1 i *La noche temática* a La 2 (amb els documentals *La plasticidad del cerebro*, *Arréglate el cerebro* i *El misterio del Alzheimer*), i, el diumenge, també a La 2, *Documentos* TV, amb el reportatge *Las voces de la memoria*. =

RECERCA MÈDICA

MÒNICA L. FERRADO
LARA BONILLA

“Que no sigui massa tard”. Aquesta és l'esperança del Manel, que té 56 anys i és malalt d'Alzheimer. Que els avenços científics arribin a temps de curar una malaltia que progressa de manera silenciosa. Cada tres o quatre setmanes, el Manel té visita a l'Hospital Clínic, on participa des de finals de l'any passat en un dels molts assajos clínics que hi ha en marxa al món per trobar una vacuna que aconseguixi frenar l'Alzheimer. “Jo crec que sí que veuré una cura per a aquesta malaltia. Tinc una edat en què encara puc tenir esperança”, diu.

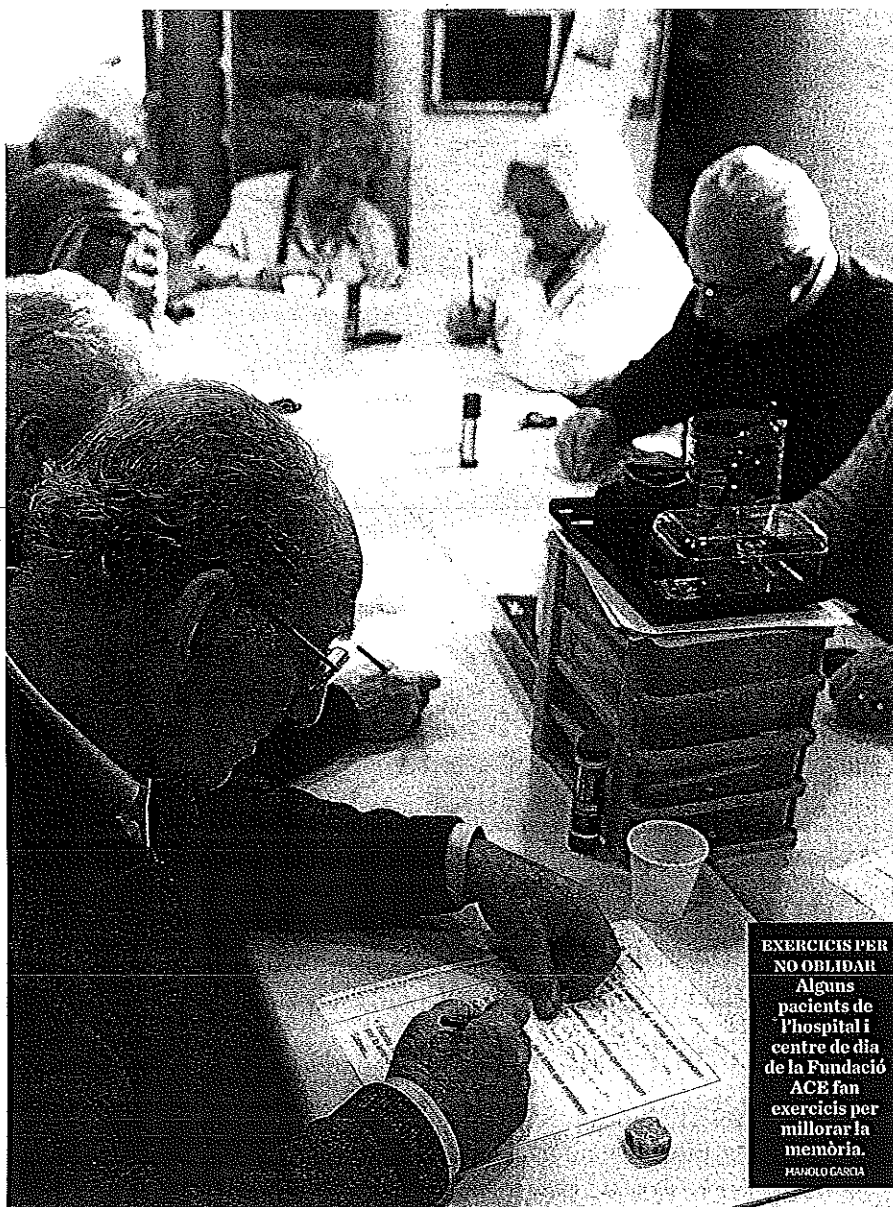
La participació de malalts com el Manel és clau. Però els resultats trigaran a arribar, ja que encara cal entendre bé els mecanismes de la malaltia. Perquè els assajos amb malalts requereixen anys –dècades fins i tot– de seguiment per arribar a conclusions i encara no fa prou temps que són en marxa. I perquè cal trobar la manera de detectar la malaltia molt abans del que es fa ara.

Per als científics la guerra contra l'Alzheimer té una orientació clara. No es tracta de curar quan els símptomes ja hi són. L'objectiu és detectar la malaltia a temps, fins a 20 o 30 anys abans que n'aparegui cap símptoma, i així poder-la frenar. És a dir, entre els 30 i els 50 anys d'edat. Els estudis demostren que si es pogués endarrerir cinc anys l'inici de la simptomatologia es podria reduir a la meitat el nombre de malalts. Ara per ara, l'Alzheimer es diagnostica quan ja n'hi ha símptomes, quan les pèrdues ja són un fet. Amb els fàrmacs actuals el màxim que es pot fer és frenar-lo durant uns quants anys.

A Catalunya hi ha aproximadament 112.000 persones que patei-

Què puc esperar si tinc Alzheimer

Els científics busquen maneres de detectar la malaltia abans que n'apareguin els símptomes

Tractament

Actualment

L'arsenal terapèutic és el mateix des dels anys 90. Els 4 fàrmacs que es fan servir poden millorar la memòria i en alguns casos la conducta. “Estabilitzen els símptomes entre 1 o 2 anys”, diu Albert Lleó, investigador de l'Hospital Sant Pau.

En el futur

Els investigadors treballen en molts fronts. S'està investigant en més d'un centenar de fàrmacs per a la malaltia (només vuit estan en assajos en fase III, amb molts malalts). Per ara, cap ha demostrat frenar la malaltia millor que els fàrmacs que ja hi ha. Els més prometedors són immunoteràpies, anticossos monoclonals i vacunes terapèutiques que estimulen elements del sistema immunològic perquè busqui la proteïna beta amiloide i l'elimini. És una línia oberta, en què també s'han registrat fracassos. També s'assaja amb antiinflamatoris i antioxidants que incideixen sobre altres aspectes.

EXERCICIS PER NO OBLIDAR
Alguns pacients de l'hospital i centre de dia de la Fundació ACE fan exercicis per millorar la memòria.
MANOLO GARCIA

a
ara

xen Alzheimer -avui se'n celebra el Dia Mundial- i s'estima que el 2050 en podrien ser 45 milions a tot el món. Al Manel fa dos anys que li van diagnosticar i, tot i que ha deixat de treballar, continua amb les seves rutines. "No penso a llarg termini ni visc pendent de si la malaltia avança o no. Procuro ser conscient de cada moment i viure cada instant".

Malaltia complexa

L'Alzheimer és deu, sobretot, a l'acumulació excessiva d'una proteïna al cervell, la beta mieloide. Aquest excés acaba provocant la mort de les neurones, fet que es tradueix en símptomes com la pèrdua de memòria, entre d'altres. Del que es tracta és que no se'n hi acumuli perquè, així, no hi hagi pèrdua neuronal. I per evitar l'inici del procés, cal un diagnòstic precoç i fàrmacs que apuntin a prevenir-ho, perquè també se sap que el cervell dels malalts comença a presentar danys des que és més jove encara que no n'hi hagi símptomes.

L'ideal seria poder fer una anàlisi per fer el diagnòstic precoç. Els científics busquen els biomarcadors que donarien un resultat positiu o negatiu, però no estan definits. Se n'han trobat uns quants, però probablement n'hi ha molts. Fins i tot en els casos d'Alzheimer familiar, que són un 1%, resulta complicat distingir perquè persones que tenen la mateixa configuració genètica acaben desenvolupant la malaltia i d'altres no. Entre el centenar d'assajos en marxa amb fàrmacs, només n'hi ha vuit en fase III, és a dir, que s'estan provant amb molts malalts. I la majoria no ataquen la proteïna beta mieloide, sinó que són antiinflamatoris o antioxidants. "Proba-

Medicació
Els fàrmacs actuals poden estabilitzar els símptomes uns dos anys

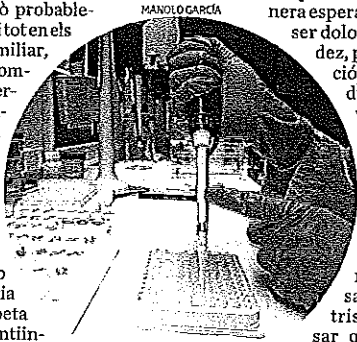
Ideal
"Crec que veuré una cura per a l'Alzheimer, tinc esperança"

blement no hem de donar tota la importància a la beta mieloide", afirma Jesús Àvila, responsable científic de la cimera sobre recerca en Alzheimer que aquests dies se celebra a Madrid, organitzada per la Fundació Pasqual Maragall i la Fundació Reina Sofia i que reuneix més de 300 científics de tot el món.

S'hi abordarà com han de ser els espais en què, en un futur, s'apliquin teràpies no farmacològiques per estimular els malalts. També es parlarà de fàrmacs, el més important, segons Àvila, dels marcadors que permetran fer anàlisis per detectar les persones amb risc i començar-les a tractar tan aviat com sigui possible. Hi ha estudis en marxa a Califòrnia i Colòmbia. "Possiblement hi ha fàrmacs que ara assagem amb malalts que podrien funcionar amb persones que encara no han iniciat el procés", diu Àvila.

Falses esperances?

Els malalts d'Alzheimer i els seus familiars reben amb cautela els anuncis sobre nous descobriments o vacunes. "Parlar de vacunes crea falses expectatives perquè com a mínim parlem de projectes per d'aquí deu anys, però en canvi genera esperances a curt termini i pot ser dolorós", diu Imma Fernández, presidenta de la Federació de Familiars de Malalts d'Alzheimer. Ella, que ha viscut de prop la malaltia perquè l'han patit fins a quatre familiars seus, ho compara amb el moment en què se li retira la medicació al pacient d'Alzheimer perquè ja no es pot fer res per frenar-la: "No saps com aplacar aquesta tristesa que entra en pensar que ja no hi ha res a fer".

MANOLO GARCÍA

Detecció precoç

Actualment

La majoria de casos es diagnostiquen quan els símptomes ja són evidents i ja hi ha pèrdua neuronal. Només un 25% dels casos es diagnostiquen en fase de deteriorament lleu, cap als 60 anys. Es treballa per detectar-la abans.

En el futur

Els investigadors treballen amb dues tècniques per al diagnòstic precoç, que ja fan servir en assajos clínics però que encara no arriben de manera rutinària a la població. Unes el Pittsburgh Compound B, un compost fluorescent que s'injecta al pacient per veure millor el cervell. Però com que pot ser molt costosa, la tècnica encara experimental que més promet són les anàlisis de líquid cefaloraquídi que s'extraïa al pacient amb una punció. Es treballa per trobar els biomarcadors que cal mesurar per determinar qui la patirà. Aquesta anàlisi és eficaç en un 80% de les persones amb demència precoç.

Diagnòstic
Només un 25% dels casos es detecten en la fase inicial, més lleu

Hàbits
La dieta, fumar i la inactivitat mental poden influir en la malaltia

Prevenió

Actualment

Els estudis amb cohorts han correlacionat certs hàbits amb l'aparició de l'Alzheimer, com la dieta, la inactivitat mental o fumar. Probablement perquè incideixen en la circulació o en l'excés de sucre, que poden contribuir a l'Alzheimer.

En el futur

Reduint set dels grans riscos associats a la malaltia es podran evitar la meitat dels casos, segons un estudi publicat a *The Lancet*. Aquests riscos són fumar, no fer exercici, la inactivitat mental, tenir la pressió alta, diabetis, obesitat i depressió. Els investigadors han calculat que si la incidència d'aquests 7 riscos s'aconsegueix reduir en una quarta part s'evitarien més de 3 milions de casos. L'estudi considera com a factor determinant el nivell cultural. Com menys nivell cultural, menys consciència a l'hora de seguir hàbits més saludables. També hi influeix què s'exercitin més o menys les habilitats cognitives.

Mercè Boada

CAP DE LA UNITAT DE DEMÈNCIES DE VALL D'HEBRON I DE LA FUNDACIÓ ACE

Optimista La doctora Boada creu que la recerca va pel bon camí i que el 2015 podrien veure la llum nous fàrmacs per tractar l'Alzheimer. Reconeix que aquesta és una malaltia que, en ocasions, s'amaga

"Ens fa por diagnosticar aquesta malaltia"

L.B. / M. L. F.

En quin moment ens trobem de la malaltia de l'Alzheimer?

Ens trobem en un bon moment i crec que és bo ser positiu ara que tot sembla que trontolli. S'està avançant molt en recerca bàsica i farmacològica, tot i que aquesta és una malaltia acostumada al fracàs.

Com es pot evitar que aparegui?

No hi ha una sola causa d'aquesta malaltia. Hi ha una proteïna de mal metabolisme que s'acumula dins del cervell, la beta mieloide, que té una alteració en el procés i es doblega malament de manera que no es pot dissoldre. S'estan dirigint els esforços a netejar el cervell d'aquesta proteïna per preservar les seves funcions.

I funciona?

De vegades no l'encertem o provoquem efectes adversos, així que és pitjor el remei que la malaltia. També hauríem de solucionar altres components inflamatoris i vasculars. L'altre component és que quan ho apliquem ho fem tard per una qüestió cultural.

Què vol dir?

La societat, inclosos els metges, tenim por de l'Alzheimer. Primer, perquè no tenim un tractament eficaç i fa por diagnosticar-lo perquè et quedes penjat. Què oferim al pacient? No poder curar ara l'Alzheimer genera frustració i desconfiança. Sabem que no tenim una solució a mà. És una malaltia que s'amaga perquè es dona en població vella i diem: "Va, això és de l'edat!" Però als 80 anys encara no s'és gran. Hi ha senadors amb 80 anys, la gent s'enamora amb 80 anys, viatja i, si té qualitat, té una vida per davant. I s'han d'esmerçar esforços econòmics i de recerca. I segon, la família també té por. Moltes vegades

ha estat una malaltia que avergonyeix. Encara hi ha societats que l'amaguen perquè no la consideren digna. I també es té por dels costos econòmics que suposa.

Detectar l'Alzheimer abans pot marcar la diferència?

Sí perquè encara que no tinguem un medicament per curar la malaltia, en tenim un per estabilitzar-la. No podem dir que no tinguem res.

Què fan aquests fàrmacs?

Estan al nostre abast des de fa molts anys. El primer fàrmac surt el 1993, no té encara ni vint anys. Estabilitza la malaltia durant uns dos anys i durant aquest temps els pacients no empitjoren. En alguns s'allarga més que en d'altres. Actuen sobre la conducta, controlen els trastorns d'inquietud, l'agressivitat, regulen el son i permeten mantenir les activitats de la vida diària. En l'Alzheimer, l'objectiu final de qualsevol fàrmac és que la persona pugui ser autònoma: vestir-se sol, anar al lavabo...

Hi ha esperança en la lluita contra la malaltia?

Per trobar nous medicaments, sí. N'hi ha que estan molt avançats i podrien veure la llum el 2015. Es té ràpida immunològica passiva: s'utilitzen anticossos contra la proteïna beta mieloide. També hi ha moltes vacunes en dansa, que poden fracassar però que ens aporten llum. Treballem perquè un dia aquesta malaltia passi a la història. Quants anys trigarem? No ho sabem. Però sempre hi ha un passat en tota història.

Com ho viuen familiars i pacients?

Ho viuen bé. Tenim més de 150 malalts en assajos de la Fundació ACE i de l'Hospital Vall d'Hebron. El món científic no podrà agrair-los mai el que estan fent per vèncer la malaltia. Els pacients hi posen la seva vida. Posen tot el que tenen, que són ells mateixos.

Mercè Boada, especialista en Alzheimer, diu que la ciència no podrà agrair mai prou als pacients que col·laboren en les investigacions.